

Aan de Staatssecretaris Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Reactie motie-Sneller/Van Nispen inzake ambtelijke
bijstand

Datum
20 maart 2025

Onze referentie
6445010

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

Op dinsdag 25 februari 2025 spraken we met u over een eerste concept kabinetsreactie op de in maart 2023 aangenomen motie-Sneller/Van Nispen over de vertrouwelijkheid van departementale ambtelijke bijstand bij het opstellen van amendementen. Het vorige kabinet heeft naar aanleiding van deze motie om voorlichting gevraagd bij de Raad van State (Afdeling advisering). Dit "voorlichtingsadvies" is p 12 juni 2024 uitgebracht.

Naar aanleiding van de bespreking op 25 februari 2025 is de kabinetsreactie op enkele onderdelen aangepast. Ook zijn er aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van interdepartementaal contact met eerder door de andere departementen aangewezen contactpersonen inzake ambtelijke bijstand. Bijgevoegd treft u de aangepaste concept kabinetsreactie op de motie-Sneller/Van Nispen. We vragen uw akkoord voor agendering van deze conceptkabinetsreactie in de CBJ van 8 april 2025 (uiterste aanlevertermijn maandag 31 maart 2025, 12.00 uur).

De kabinetsreactie zal mede worden ondertekend door MBZK, vanwege haar verantwoordelijkheid voor het ambtelijke apparaat. De conceptkabinetsreactie wordt parallel aan MBZK voorgelegd.

2. Geadviseerd besluit

Graag uw instemming met agendering van deze kabinetsreactie in de CBJ, en indien er geen of slechts opmerkingen van geringe aard zijn, met agendering in (eventueel) de RBJ en vervolgens de MR.

3. Kernpunten

- De motie-Sneller/Van Nispen verzoekt de regering ervoor te zorgen dat een bewindspersoon door bijstandsverlenende ambtenaren niet geïnformeerd worden over de inhoud van concept-amendementen waaraan zij bijstand hebben verleend. Aan deze motie ging een bijna gelijklopende (eerst aangehouden en daarna per abuis vervallen) motie van dezelfde Kamerleden vooraf. De laatstgenoemde motie is voorzien van een reactie van het vorige kabinet, waarna een schriftelijk overleg heeft plaatsgevonden.

- Het vorige kabinet heeft in deze reactie aangegeven dat uitvoering van de motie-Sneller/Van Nispen problematisch is, omdat het de betrokken wetgevingsambtenaar in een onmogelijke positie brengt als deze over een wetsvoorstel met de minister overleg voert ter voorbereiding van een Kamerdebat over het wetsvoorstel. Ook staatsrechtelijk is het problematisch een ambtenaar te verbieden de minister te informeren, gelet op de uit de Grondwet voortvloeiende ministeriële verantwoordelijkheid voor het handelen voor ambtenaren.
- Omdat de Tweede Kamer ook na de schriftelijke toelichting bij het standpunt bleef, heeft het vorige kabinet besloten voorlichting aan de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna ook: de Afdeling) te vragen.
- De op 12 juni 2024 uitgebrachte voorlichting van de Afdeling ondersteunt het door het vorige kabinet ingenomen standpunt dat de motie-Sneller/Van Nispen niet verenigbaar is met de ministeriële verantwoordelijkheid voor het handelen van ambtenaren en daarnaast praktisch onuitvoerbaar is.
- De Afdeling benadrukt dat “van alle kanten grote waardering bestaat voor de bijstand die Kamerleden ontvangen van de ministeries” en dat ambtelijke bijstand een belangrijke bijdrage levert aan het wetgevingswerk van Kamerleden. Vanuit dit perspectief adviseert de Afdeling vooral te zoeken naar pragmatische oplossingen binnen het staatsrechtelijke kader zoals door de Afdeling geschetst. Gegeven het feit dat ambtelijke bijstand als zodanig niet ter discussie staat, beveelt de Afdeling aan geen al te vergaande maatregelen te nemen “die misschien meer schaden dan goed doen”.
- In bijgevoegde conceptreactie geeft u aan dat het kabinet, gegeven de voorlichting van de Afdeling van oordeel is dat de motie van de leden Sneller en Van Nispen naar de letter van de tekst van het dictum niet uitvoerbaar is. Ook geeft u aan dat het kabinet doordrongen is van het feit dat het verlenen van departementale bijstand aan amendementen en initiatiefwetgeving een gezamenlijk belang van parlement en regering dient, namelijk de kwaliteit van wetgeving, en dat het verlenen van departementale wetgevingsbijstand een waardevolle bijdrage kan leveren aan de uitoefening van de grondwettelijke rechten van initiatief en amendement van (leden van) de Tweede Kamer. In lijn met het advies van de voorlichting geeft u aan dat, gebruikmakend van de handvatten die de Afdeling daarvoor heeft geboden, de regels en instructies die gelden voor bijstandsverlenende departementsambtenaren op enkele onderdelen verder verduidelijkt worden. Ook geeft u aan dat het kabinet, in lijn met het bredere wetgevingskwaliteitsbeleid, graag in gesprek blijft met het parlement om te bezien waar verdere verduidelijkingen kunnen bijdragen aan een goed samenspel tussen de Kamerleden, bewindspersonen en ambtenaren.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Staats- en bestuursrecht

Datum
20 maart 2025

Onze referentie
6445010

4. Toelichting

Naar aanleiding van het gesprek op 25 februari 2025 met u over ambtelijke bijstand zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- Verduidelijkt is dat de motie weliswaar alleen op amendementen ziet, maar dat de initiatiefwetten ook bij de voorlichtingsvraag zijn betrokken, omdat de onderliggende vragen evengoed voor initiatiefwetgeving geldt (voetnoot 2);
- Er is extra aandacht besteed aan de kwaliteitsinstrumenten die de afgelopen jaar door zowel de regering als de Tweede Kamer zijn ontwikkeld, met daarbij ook een verwijzing naar wat de Afdeling hierover opmerkt over initiatiefwetsvoorstellen (voetnoot 9);

- Verwijzing naar de kabinetsreactie op 'Grip op informatie' (voetnoot 10);
- Extra aandacht voor hoe om te gaan met een gebrek aan ambtelijke capaciteit (p. 4 en voetnoot 14).

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Naar aanleiding van contact met de interdepartementale contactpersonen over ambtelijke bijstand zijn daarnaast nog de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Datum
20 maart 2025

- Volledigheidshalve is toegevoegd dat Bureau Wetgeving van de Tweede Kamer in een notitie van 11 september 2024, gericht aan het presidium van de Tweede Kamer, ook heeft gereageerd op de voorlichting, in het bijzonder op de aanbeveling van de Afdeling om de mogelijkheden te onderzoeken om het Bureau Wetgeving uit te breiden (voetnoot 1);
- Verduidelijkt dat de Kamerleden de verantwoordelijkheid en inhoudelijke zeggenschap hebben over de inhoud van initiatiefvoorstellen en amendementen, maar dat de minister de politieke verantwoordelijkheid draagt voor het handelen en nalaten van de ambtenaren die onder diens ministerie ressorteren, ook als zij ambtelijke bijstand verlenen aan Kamerleden (pagina 2);
- In lijn met het bredere wetgevingskwaliteitsbeleid toegevoegd dat het kabinet graag in gesprek blijft met het parlement om te bezien waar verdere verduidelijkingen van de spelregels kunnen bijdragen aan een goed samenspel (pagina 3-4).

Onze referentie
6445010

Politieke context

De motie-Sneller/Van Nispen is op 21 maart 2023 met een ruime meerderheid aangenomen door de toenmalige Tweede Kamer. Alleen de CDA-fractie stemde tegen.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Bijlagen

1. Concept kabinetsreactie motie-Sneller/Van Nispen inzake ambtelijke bijstand
2. Aanbiedingsformulier tbv de CBJ
3. Voorlichting RvS inzake ambtelijke bijstand
4. Nota tbv het overleg van 25 februari 2025